

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Київ

«20» листопада 2025 року

Старший слідчий 2 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України капітан юстиції Соколкіна Уляна Андріївна, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 420220000000003 83, відомості про яке 21.03.2022 внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 1, 2 ст. 438 Кримінального кодексу України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України, відповідно до вимог ст. ст. 2, 9, 40, 42, 276-278 Кримінального процесуального кодексу України,

ПОВІДОМИВ:

Кушакова Михайла Миколайовича
23.11.1958 року народження, громадянина Російської Федерації, уродженця села Жура Рибницького району Молдовської РСР, зареєстрованого за адресою: м. Донецьк, вул. Набережна, буд. 137, корпус «А», кв. 20

про те, що він підозрюється в порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, за наступних обставин.

19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі - РФ) розпочато збройне вторгнення Збройних сил РФ (далі - ЗС РФ) на територію України, яке керівники РФ назвали переміщенням військових підрозділів у межах звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з

військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечили військову окупацію території АРК і м. Севастополя. 18.03.2014 РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно з цим, протягом березня-квітня 2014 року під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ, взяли під контроль будівлі, у яких були розташовані органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей.

07 квітня 2014 року в м. Донецьк створено так звану Донецьку народну республіку (далі – «ДНР»), у складі якої утворені незаконні збройні формування, які досі функціонують.

Внаслідок військових дій у період із травня по серпень 2014 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації РФ окремих територій України є 19.02.2014. Автономна Республіка Крим та м. Севастополь є тимчасово окупованими РФ з 20.02.2014. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими РФ (зокрема окупаційною адміністрацією РФ) починаючи з 07.04.2014, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Таким чином, з 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

При цьому, згідно ст. 47 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 особи, що перебувають під захистом, які знаходяться на окупованій території не будуть у жодному разі та жодним чином позбавлені переваг цієї Конвенції у зв'язку з будь-якими змінами, запровадженими стосовно керівних установ чи управління цією територією внаслідок її окупації, або у зв'язку з будь-якою угодою, укладеною між владою окупованої території та владою окупаційної держави, або у зв'язку з анексією окупаційною державою всієї або частини окупованої території.

Відповідно до ст. 49 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 заборонено, незалежно від мотивів, здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на територію будь-якої іншої держави, незалежно від того, окупована вона чи ні. Однак окупаційна держава може здійснювати загальну або часткову евакуацію з певної території, якщо це є необхідним для забезпечення безпеки населення або зумовлено особливо вагомими причинами військового характеру. Проведення таких евакуацій не може передбачати переміщення осіб, що перебувають під захистом, за межі окупованої території за винятком випадків, коли цього неможливо уникнути з матеріальних причин. Особи, яких було евакуйовано в такий спосіб, повинні бути відправлені додому відразу після припинення воєнних дій на цій території. Окупаційна держава, що здійснює таке переміщення або евакуацію повинна забезпечити, що члени однієї сім'ї не будуть розлучені.

Згідно ст. 50 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 окупаційна держава повинна в співробітництві з державними та місцевими органами влади сприяти належному функціонуванню закладів, відповідальних за піклування про дітей і їхню освіту. Окупаційна держава повинна вжити всіх необхідних заходів для полегшення процедури встановлення особи дітей та реєстрації їхніх сімейних зв'язків. Вона за будь-яких обставин не повинна змінювати їхнього громадянського статусу або вносити їх до списків підконтрольних їй формувань або організацій. Якщо місцеві установи виявляються неспроможними забезпечити утримання та освіту дітей, окупаційна держава повинна вжити всіх необхідних заходів, щоб забезпечити ними дітей, які втратили батьків чи були з ними розлучені в результаті війни і які не мають можливості отримати необхідне піклування з боку близького родича або друга; навчання повинно здійснюватися по можливості особами їхньої національності, мови та релігії.

Водночас, згідно ст. 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, до серйозних порушень, серед іншого, належить незаконна депортація чи переміщення особи, що перебуває під захистом.

Відповідно до ст. 8 (2) (a) (vii), 8 (2) (b) (viii) Римського статуту міжнародного кримінального суду визначено, що одним із видів воєнного злочину є незаконна депортація або переміщення, а також переміщення, прямо чи опосередковано, окупаційною державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію чи депортація або переміщення всього або частини населення окупованої території у межах чи за межі цієї території.

Стаття 77 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 (далі – ДП-I) визначено, що діти користуються особливою повагою.

Згідно зі статтею 78 ДП-I визначено, що жодна сторона, що перебуває в конфлікті, не вживає заходів щодо евакуації дітей, крім як своїх власних

громадян в іноземну державу, за винятком випадків, коли йдеться про тимчасову евакуацію, необхідну з невідкладних причин, пов'язану зі станом здоров'я чи лікуванням дітей або, якщо вони не перебувають на окупованій території, з їх безпекою. У разі, коли можуть бути знайдені батьки чи законні опікуни, вимагається їхня письмова згода на таку евакуацію. Будь-яка евакуація проводиться під спостереженням Держави-покровительки за погодженням із заінтересованими сторонами, тобто стороною, що здійснює евакуацію, стороною, що приймає дітей, і будь-якими сторонами, громадяни яких евакуюються.

Пунктом «а» частини 4 статті 85 ДП-І передбачено, що серйозними порушеннями являються дії, коли вони здійснюються навмисно й на порушення Конвенцій або цього Протоколу, а саме: переміщення окупаючою державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію або депортація чи переміщення всього або частини населення окупованої території у межах цієї території чи за її межі, на порушення ст. 49 Конвенції.

Процедура евакуації спеціально визначена як тимчасова та ніколи не може бути підставою для натуралізації або асиміляції дітей супротивником.

Станом на 07.04.2014 на момент окупації частини Донецької області на території міст Амвросіївки, Докучаєвська та Вуглегірська функціонували: Комунальний заклад «Амвросіївська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів № 4 Донецької обласної ради» (далі – «Амвросіївська ЗОШ № 4», ідентифікаційний код: 21971707, місцезнаходження: Донецька область, Амвросіївський район, м. Амвросіївка, вул. Молодіжна, буд. 63), який є закладом загальної середньої освіти для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, Комунальний заклад «Докучаєвська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 27» Донецької обласної ради, (далі – «Докучаєвська СЗШ №27», ідентифікаційний код: 25329250, місцезнаходження: Донецька область, м. Докучаєвськ, вул. Леніна, буд. 40), який є закладом загальної середньої освіти для дітей, що потребують корекції фізичного та розумового розвитку, а також Комунальний заклад «Вуглегірська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 6 Донецької обласної ради» (далі – «Вуглегірська СЗОШ №6», ідентифікаційний код: 23185858, місцезнаходження: Донецька область, Бахмутський район, м. Вуглегірськ, вул. Тракторна, буд. 33), який є закладом загальної середньої освіти для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які мають розумову відсталість та/або порушення зору.

У цей час, на окупованих територіях Донецької області РФ починає здійснювати ефективний контроль над цими територіями, на яких впроваджує цілеспрямовану політику інтеграції до свого законодавства, адміністративної структури та системи державного управління. Одним із ключових інструментів цієї політики є встановлення контролю над дітьми, дитячими будинками та інтернатами.

З цією метою 31.12.2014 на території міст Амвросіївки, Докучаєвська та Вуглегірська Донецької області на базі вищевказаних українських закладів окупаційною владою створено: «Государственное бюджетное

Водночас встановлено, що в осіб, які входять до політичного та військового керівництва РФ, яких на теперішній час досудовим розслідуванням не встановлено, виник злочинний умисел на насильницьке переміщення українських дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортацію дітей до РФ, для подальшого усиновлення або передачі під опіку громадян РФ, їх русифікації, індоктринації та знищення української ідентичності.

Так, до реалізації вказаного злочинного умислу такі особи у невстановлений час, місці та за невстановлених обставин залучили міністра незаконно створеного окупаційною владою Міністерства освіти і науки «ДНР» громадянина Російської Федерації Кушакова Михайла Миколайовича, 23.11.1958 р.н., на якого поклали функції щодо організації, контролю, координації здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ для подальшого їх усиновлення або передачі під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності, організації підготовки та видачі для цього відповідних документів, керування діями керівників місцевих адміністрацій окупованої території Донецької області та керівників закладів, у яких перебували діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування та діти, які опинилися в складних життєвих обставинах.

У свою чергу, Кушаков М.М., умисно, з метою реалізації злочинного умислу, залучив голову незаконно створеної окупаційною владою адміністрації Амвросіївського району «ДНР» Лизова Ігоря Вікторовича, 26.12.1964 р.н., (діючий депутат Шахтарської міської ради Донецької області VI скликання), поклавши на нього повноваження щодо сприяння організації, координації та контролю здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ для подальшого усиновлення громадянами РФ або передачі українських дітей під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності, а також організації підготовки та видачі відповідних документів для асиміляції таких дітей тощо.

З цією ж метою Кушаков М.М. залучив директора ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4» Плотницьку Оксану Володимирівну, 15.04.1976 р.н., яка відповідала за підготовку дітей, координацію та участь у здійсненні насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, їх депортації до РФ для подальшого усиновлення або передачі українських дітей під опіку громадян РФ, а також за організацію підготовки та видачі для цього відповідних документів, керування діями персоналу незаконно створеного ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», які будуть їх супроводжувати при насильницькому переміщенні між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації з окупованих територій України до РФ.

Крім цього, Кушаков М.М., діючи відповідно до злочинного умислу, залучив заступника директора з навчально-виховної роботи ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4» Білик (Доскіну) Лілію Миколаївну,

06.08.1986 р.н., яка відповідала за підготовку дітей, організацію та координацію здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ, для подальшого усиновлення громадянами РФ або передачі українських дітей під опіку громадян РФ, за організацію підготовки та видачі для цього відповідних документів, а також керування діями персоналу незаконно створеного ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», які будуть супроводжувати дітей при насильницькому переміщенні між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації з окупованих територій України до РФ.

Також, з цією ж метою Кушаков М.М., умисно залучив директора ГОУ «Углегорская специальная школа-интернат № 6» Шетелю Ірину Миколаївну, 10.04.1965 р.н., яка відповідала за підготовку дітей, координацію та участь у здійсненні насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, їх депортації до РФ, для подальшого усиновлення або передачі українських дітей під опіку громадян РФ, а також за організацію підготовки та видачі для цього відповідних документів, керування діями персоналу незаконно створеного ГОУ «Углегорская специальная школа-интернат № 6», які будуть їх супроводжувати при насильницькому переміщенні між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації з окупованих територій України до РФ.

Так, 16.02.2022 Голова «ДНР» підписав Указ № 23 «Об эвакуации» з 18.02.2022 громадян «ДНР» на територію Російської Федерації, який було скеровано до підпорядкованих органів влади «ДНР».

Усвідомлюючи поставлені цілі щодо депортації українських дітей, достовірно знаючи про міжнародний збройний конфлікт та що територія міст Докучаєвська, Амвросіївки, окупована РФ, Кушаков М.М. за невстановлених досудовим розслідуванням обставин і час, але не пізніше 17.02.2022, підписав наказ № 143 від 17 лютого 2022 року «Об организции выезда детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, которые находились в ГБОУ «Докучаевская специальная школа-интернат № 27» в ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4». Відповідальною за прийом дітей у закладі визначено Плотницьку О.В.

Цього ж дня Плотницька О.В., діючи відповідно до покладених повноважень прийняла 11 вихованців із ГБОУ «Докучаевская специальная школа-интернат № 27», а саме:

			р.н.,
		р.н.,	р.н.,
р.н.,		р.н.,	р.н.,
		р.н.,	р.н.,
р.н.,		р.н.,	р.н.,
		р.н., та їх особові справи.	

Реалізуючи злочинний умисел, направлений на депортацію українських дітей до РФ, та з метою надання вигляду законності, за невстановлених обставин і час, однак не пізніше 18.02.2022, Кушаков М.М. підписав завідомо незаконний

наказ № 147 від 18.02.2022 «О приостановлении образовательной и научной деятельности в образовательных и научных организациях Донецкой народной республики». Цим самим наказом доручено керівникам закладів освіти спільно з місцевими адміністраціями «ДНР» до особливого розпорядження забезпечити «евакуацію» дітей-сиріт та дітей, що залишились без батьківського піклування, у випадках виникнення надзвичайних ситуацій.

Водночас Плотницька О.В., відповідно до досягнутої домовленості щодо депортації дітей з тимчасово окупованої території України до РФ, достовірно знаючи про міжнародний збройний конфлікт та те, що територія міста Амвросіївки окупована РФ, за не встановлених досудовим розслідуванням обставин і час, однак не пізніше 18.02.2022 видала наказ № 38 від 18.02.2022 «О приостановлении образовательной деятельности в ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4»».

Цього ж дня для забезпечення супроводу та координації депортації вихованців вказаного закладу на територію РФ Кушаковим М.М. видано наказ № 12-к від 18.02.2022 «О командировке для сопровождения группы детей в г. Курск РФ», згідно з яким Плотницька О.В. з 18.02.2022 по 31.03.2022 відряджена до м. Курська РФ, а виконання обов'язків директора покладено на Білик (Доскіну) Л.М.

Реалізуючи злочинний умисел, направлений на депортацію українських дітей до РФ, за невстановлених обставин і час, однак не пізніше 19.02.2022 Плотницька О.В. видала наказ № 38/1 від 19.02.2022 «Об эвакуации воспитанников школы-интерната в Курскую область, РФ», відповідно до якого з 19.02.2022 підлягають евакуації вказані вище 223 вихованці закладу ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», а також 11 вихованців ГБОУ «Докучаевская специальная школа-интернат № 27» до Курської області, РФ.

Цього ж дня на територію незаконно створеного ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», що за адресою: Донецька область, Амвросіївський район, м. Амвросіївка, вул. Молодіжна, буд. 63, прибуло три автобуси «Еталон А079» із номерними знаками: А316ВЕ, А320ВЕ, А328ВЕ, та один автобус марки «ISUZU-Богдан А092» із номерним знаком А321ВЕ, які мали позначки «Дети», «Школьный автобус» і зображення гербу «ДНР», а також інші транспортні засоби, точна кількість та марка яких наразі не встановлена.

У цей же час прибув голова адміністрації Амвросіївського району «ДНР» Лизов І.В., який реалізуючи спільний злочинний умисел, направлений на депортацію українських дітей на територію РФ, усвідомлюючи, що триває міжнародний збройний конфлікт та те, що територія міста Амвросіївка окупована РФ, забезпечував координацію та контроль щодо збору та розміщення дітей у транспортні засоби для їх депортації до РФ.

Після здійснення вищезазначених заходів, 234 неповнолітніх та малолітніх дітей у супроводі Плотницької О.В. та інших невстановленими досудовим розслідуванням осіб переміщено на залізничну станцію «Амвросіївка», що за адресою: Донецька область, м. Амвросіївка, вул. Артема, буд. 22, де під контролем Лизова І.В. поміщено у вагони залізничного транспорту (тип та інші характеристики рухомого складу якого наразі не встановлено) та

цих дітей депортовано до Ростовської області, а згодом потягом до Курської області Російської Федерації.

20 лютого 2022 року вищезазначені 223 дитини, які перебували у незаконно створеному ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», та 11 дітей із незаконно створеного ГБОУ «Докучаевская специальная школа-интернат № 27» розміщено в чотирьох різних інституційних закладах на території Курської області, а саме: обласній казенній загальноосвітній установі «Клюквинська санаторна школа-інтернат» за адресою: Курська область, Курський район, смт. Сахаровка, квартал «Клюквинська санаторна школа-інтернат», буд. 14, обласному бюджетному загальноосвітньому закладі «Школа-інтернат №4» м. Курська за адресою: Курська область, м. Курськ, вул. Ілліча, буд. 31, обласному казенному загальноосвітньому закладі «Дмитрівська школа-інтернат», що розміщується за адресою: Курська область, Дмитрівський район, м. Дмитрів, вул. Леніна, буд. 80, обласній казенній установі «Курський медико-соціальний реабілітаційний центр імені Преподобного Феодосія Печерського» за адресою: Курська область, м. Курськ, Урочище Солянка, буд. 24.

При цьому, досудовим розслідуванням встановлено, що вказані 234 дитини за станом здоров'я не потребували додаткового обстеження та лікування за межами Донецької області, а отже об'єктивні причини для їх депортації в РФ були відсутні.

За інформацією ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», із 2014 року випадків пошкодження, руйнування будівель і майна закладу, а також постраждалих в умовах збройного конфлікту не було. Отже, підстави для евакуації дітей відсутні.

Крім цього, паралельно із залученням Плотницької О.В., Кушаков М.М. вступив у злочинну змову з Шетелею І.М., керівником ГОУ «Углегорская специальная школа-интернат № 6», з метою організації незаконної депортації дітей із м. Вуглегірська Донецької області.

У подальшому, Шетеля І.М., діючи умисно, у повній відповідності до досягнутої домовленості з Кушаковим М.М. щодо депортації українських дітей до РФ, достовірно знаючи про міжнародний збройний конфлікт, фактичну окупацію м. Вуглегірська та усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, видала наказ № 66 від 18.02.2022 «О приостановлении образовательного процесса в ГОУ «Углегорская СШИ № 6» с 19.02.2022», який також мав на меті створення видимості законності подальших заходів, пов'язаних із депортацією дітей.

Надалі, діючи на виконання злочинного умислу, спрямованого на депортацію 130 вище вказаних неповнолітніх та малолітніх дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, з тимчасово окупованої території України до РФ, Шетеля І.М. організувала для цього підготовчі заходи, зокрема визначила супроводжуючих осіб із числа працівників ГОУ «Углегорская СШИ № 6», які разом із нею мали забезпечити вивезення зазначених дітей.

19 лютого 2022 року, Шетеля І.М. діючи умисно та у відповідності до попередньо досягнутої домовленості та усвідомлюючи протиправний характер

своїх дій, спільно з працівниками у ГОУ «Углегорская СШИ № 6» та іншими невстановленими особами забезпечила виведення та розміщення 130 дітей з території школи, що за адресою: Донецька область, м. Вуглегірськ, вул. Тракторна, буд. 33 до транспортних засобів, точна кількість, марка та реєстраційні знаки яких наразі не встановлені.

Після цього усіх 130 дітей у супроводі Шетелі І.М. та інших невстановлених осіб було незаконно депортовано до Ростовської області РФ, де 19.02.2022 їх розмістили в Спортивно-оздоровчому комплексі «Ромашка» (Ростовська область, Неклинівський район, селище Золота Коса, вул. Ломоносова, буд. 20).

При цьому, досудовим розслідуванням встановлено, що вказані 130 дітей за станом здоров'я не потребували додаткового обстеження та лікування за межами Донецької області. Активні бойові дії, які б створювали реальну загрозу життю чи здоров'ю дітей, не відбувалися. Отже об'єктивні причини для їх депортації в РФ були відсутні.

Разом із цим, Кушаков М.М., розуміючи, що до ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4» будуть доставлені ще діти, а Плотницька О.В. відповідно до досягнутої домовленості депортує 234 дитини до Курської області, вступив у злочинну змову з Білик (Доскіною) Л.М. з метою організації незаконної депортації дітей із м. Амвросіївка.

Так, у невстановлений досудовим розслідуванням час та за невстановлених обставин до створеного окупаційною владою на базі українського закладу – Амвросіївської ЗОШ № 4 – ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», який розташований за адресою: м. Амвросіївка, вул. Молодіжна, буд. 63, було доставлено **3 вихованці**, які станом на 15.03.2022 перебували у зазначеному закладі, а саме:

р.н.,

р.н.

Таким чином, відповідно до ст. 47 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ст. 77 ДП-І зазначені 3 дитини, які під час окупації м. Амвросіївка Донецької області перебували у ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4» віднесені до захищених осіб та користуються особливою повагою, оскільки є громадянами України, перебували на тимчасово окупованій території Донецької області та знаходилися під контролем РФ.

У подальшому, Білик (Доскіна) Л.М., діючи умисно, у повній відповідності до досягнутої домовленості з Кушаковим М.М. щодо депортації українських дітей до РФ, достовірно знаючи про міжнародний збройний конфлікт, фактичну окупацію м. Амвросіївка та усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, видала наказ № 45 від 15.03.2022 «Об эвакуации воспитанников школы-интерната», який мав на меті створення видимості законності подальших заходів, пов'язаних із депортацією трьох дітей до Курської області РФ.

Надалі, діючи на виконання злочинного умислу, спрямованого на депортацію 3 малолітніх дітей, а саме:

р.н.,

р.н.,

р.н., з тимчасово окупованої території України до РФ, Білик (Доскіна) Л.М., вжила для цього підготовчі заходи, зокрема супроводжуючим дітей визначила викладача фізичної культури ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», який 16.03.2022 повинен був забезпечити перевезення цих трьох дітей через Ростовську область РФ до Курської області РФ громадським транспортом.

Так, 16 – 17 березня 2022 року, точний час наразі не встановлено, Білик (Доскіна) Л.М., діючи умисно та у відповідності до попередньо досягнутої домовленості, організувала депортацію 3 вищезазначених малолітніх дітей із території школи, що за адресою: м. Донецька область, Амвросіївський район, м. Амвросіївка, вул. Молодіжна, буд. 63, невстановленим наразі транспортним засобом.

Після цього, цих трьох дітей було незаконно депортовано через Ростовську область РФ до Курської області, де дітей розмістили в обласному казенному загальноосвітньому закладі «Дмитрівська школа-інтернат», що розташований за адресою: Курська область, Дмитрівський район, м. Дмитрів, вул. Леніна, буд. 80.

При цьому, досудовим розслідуванням встановлено, що вказані троє дітей за станом здоров'я не потребували додаткового обстеження та лікування за межами Донецької області, а отже об'єктивні причини для їх депортації в РФ були відсутні.

Разом із цим, за інформацією ГБОУ «Амвросиевская школа-интернат № 4», із 2014 року випадків пошкодження, руйнування будівель і майна закладу, а також постраждалих в умовах збройного конфлікту не було. Отже, підстави для евакуації дітей відсутні.

Згодом, профілі деяких депортованих дітей з'явилися на інформаційному порталі «Федерального банку даних дітей-сиріт та дітей, що залишились без батьківського піклування» «УСЫНОВИТЕ.РУ» за посиланням: <https://usynovite.ru/>, метою розміщення яких є подальшої передачі дітей під опіку (піклування) в сім'ї російських громадян.

Вищевказаних дітей не повернуто на підконтрольну Уряду України територію, натомість за сприянням представників РФ 159 дітей було передано під опіку до російських родин, які проживають на території РФ.

Ураховуючи викладене, депортація зазначених вище дітей не відповідала вимогам, встановленим міжнародним гуманітарним правом, оскільки не була виправдана міркуваннями безпеки або станом здоров'я. Окрім того, відсутні підстави, які б вказували на те, що переміщення дітей на територію, підконтрольну Україні, було неможливе. Російська влада не намагалася встановити контакт з українською владою з цього приводу.

Отже, Кушаков М.М., будучи Міністром освіти і науки «ДНР», усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, розуміючи наявність міжнародного збройного конфлікту, усвідомлюючи, що територія міст Амвросіївка та Вуглегірська Донецької області не зазнає вогневого ураження

в ході бойових зіткнень з окупаційними військами держави-агресора, діючи за попередньою змовою із Лизовим І.В., Плотницькою О.В., Шетелею І.М., Білик (Доскіною) Л.М., а також іншими не встановленими досудовим розслідуванням особами, які у тому числі входять до політичного та військового керівництва РФ, порушив закони і звичаї війни, передбачені ст. 49 Конвенції (IV) про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, п. а ч. 4 ст. 85 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, що виразилися у незаконній депортації.

Таким чином, Кушаков Михайло Миколайович підозрюється у вчиненні порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України.

Старший слідчий 2 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
капітан юстиції

 Уляна СОКОЛКІНА

Прокурор відділу процесуального
керівництва досудовим розслідуванням та
підтримання публічного обвинувачення
Департаменту захисту інтересів дітей
та протидії домашньому насильству
Офісу Генерального прокурора

 Вікторія ЦУКАРЄВА

Одночасно, у відповідності до вимог ст.ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ / _____

«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2025 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний / _____ / _____

«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2025 року

Захисник: _____

Письмове повідомлення про підозру вручив:

Старший слідчий 2 відділу 3 управління

досудового розслідування

Головного слідчого управління СБ України

капітан юстиції

 Уляна СОКОЛКІНА